

Galgóc és Vidéke

társadalmi és gazdasági hetilap.

Megjelen minden szombaton reggel, német és tót melléklettel.

Előfizetési ár:		Felelős szerkesztő ÁMON VILMOS Társzerkesztő: H. PÁZMÁNY SÁNDOR Kiadótulajdonos: TÖRÖK GYULA	Előfizetési díjak, hirdetések, valamint a lap szellemi részét érdeklő közlemények, a lap szerkesztőségéhez intézendők. — Kéziratokat nem adunk vissza. — Levélre válaszolunk, ha válasz bélyeg van mellékelve.
Egész évre	10 kor.		
Fél évre	5 kor.		
Negyed évre	2 kor. 50		
Egyes szám ára 20 fillér.			
Vidéki előfizetők postaköltséget nem fizetnek.			

Iskola.

Elmult a nyári szünidő. A tisztelt pedagógus urak előszedhetik a jegyzőkönyvecskéket és özszeránczolhatják a homlokaikat, hogy a különböző rendű és rangú nebulok között a tekintélyt megteremtésük

Megkezdődtek az előadások.

Az ökölnyi kis gyermekek, akik mindezt csak a szülői védőszárnyakat ismerték, részt kapnak a gondokból.

Aza palaveszszó, amelylyel a kis gyermek ügyetlen keze az első ákombakomokat veti a táblácskára, nemcsak a betüvetés nehéz mesterségének az alapvonalait írja le, de leírja egyszerű mint az élet kacskarinkós utainak a legelső lépéseit is.

Itt kezdődik a tulajdonképeni élet: az az élet, a melyet a szellem, a lélek él a földi porhüvelyben és a mely az érzések útját irányítja.

Ebben a korban lehet a gyermek lelkületét leginkább befolyásolni és az érzéseknek olyan irányt szabni, a mely a haza és a társadalom igényeinek megfelel.

A hazaszeretet, a hamisítatlan magyar gondolkodás kell, hogy a tanítót

áthassa akkor, amidőn a gyermekcsoport nevelésének első óráját megkezdi és ezeknek az érzéseknek kell mindvégig vezetniök az oktatást akkor, ha elakarjuk érni azt, hogy ezekből a gyenge csemetékből idővel hasznos honpolgárokat nyerjünk.

Ha a tanító ebben az irányban teljesíti kötelességét, akkor az a legszebb feladatot teljesíti, ellenben, ha hivatását nem hatja át a hazaszeretet melege, úgy nemhogy hasznára, de kiszámíthatatlan kárára dolgozik a magyarság egységének.

Nálunk, ahol a nemzetiségek alávaló aknamunkája minduntalan újabb és újabb téren kezd elterjedni, kétszeresen fontos az a nevelés, amelyben a gyermek az izkola útján részesül és épen ezért fokozott mértékben kell a tanítótételnek azon törekedni, hogy a magyarosítás reájuk bizott feladatát ne csak kötelességérzethől, hanem lelkesedéssel teljesítsék.

De nézzük csak a mi elemi iskolánkat!

Megkezdődtek a beiratások. Sereggestül tódul a gyermek és a szülők

egyrészt átlátva a tanítás szükséges voltát, másrészt (sajnos ez a túlnyomó rész) a törvény által szabályozott iskoláztatás kényszere alatt átadják a gyermeket az iskolának, hogy az csináljon belőle amit akar.

Az osztályok megtelnek, de megtelnek olyananyira, hogy a tanulók száma kétszeresen meghaladja azt a számot, a melynél az oktatás sikerét várhatjuk.

Hogy lehetne megkövetelni attól a tanítótól, ha száz—százhusz tanulót adnak a kezeire, hogy azokkal épen úgy foglalkozzék, mintha csak hatvan gyermekkel volna elfoglalva?

És az a gyermek, a ki otthon megszokta a szabad mozgást, miképen nyersen kedvet a tanuláshoz, ha anynyira össze van préselve a többi társai közzé, hogy úgyszólván egy mélyebb lélegzetet sem vehet a nélkül, hogy azt a társai meg ne éreznék?

És végül: miképen legyen kedve a tanítónak és tanulónak egyaránt szellemileg foglalkozni, ha az a levegő a melyet be kell szivnia, nemcsak hogy nem táplálja kellőképen a tüdőt, de még a szervezetre káros hatást is gyakorol?

A „Galgóc és Vidéke“ tárczája.

A zöld papagály.

Irta: Zsoldos László.

Gyertyám a 8-as számú stearin, miután gyöngéden megpiszkáltam a kanóczát, mosolyogva pislantott rám a lángjával.

— Kis gazdám, hát csakugyan megveszed a zöld papagályt a kisasszonynak?

Ránéztem. Micsoda kérdései vannak ennek? Megvallom, első pillanatban azt akartam neki felelni:

— Mi közöd hozzá? — hanem ahogy láttam a hegyes kis lángnyelvét, eszembe jutott, hogy hiszen mi régi jó barátok, vagy micsodák volnánk és egyszerűen meg mondtam neki a valóságot:

— Megveszem a zöld papagályt; igenis!

Az imént tudniillik, amint éppen az ő bodros baba-fejét rajzolgattam a papirosra, melyen már egy fél tuczat szakasztott olyan fej volt össze-viszsa rajzolva, lábujjhegyen belépett hozzám Buba és anélkül, hogy észrevettem volna, hogy valaki jár a szobámban, sima kis tenyerével hirtelen befogta a szememet. S mialatt egy félperczig rajtam marasztotta, hízegő hangon suttozta a fülemben:

— Fiu tudod-e, hogy holnap van a születésem napja?

— Tudom: Isten éltesse! De vedd le a kezéd a sze memről.

Buba rá sem hederített.

— Mivel lepsz meg fiú?

— Semmivel, — válaszoltam derülten.

De ajánlom, hogy vedd le a kezéd a szememről, mert akkor

— Mert én meg csupán akkor veszem le a kezem, ha veszel nekem egy szép, zöld papagályt.

— Ohó!

— Olyant, amelyik mindenfélét beszél is: tudod? S azt is mondja, hogy . . .

— Szó sincs róla barátocskám! — vágtam közbe nevetve, de határozott hangon. — Szó sincs róla! De ereszsz már el!

Buba levette homlokomról a tenyerét s a mint megfordultam a széken, tágra nyitott szemekkel állott előttem.

— Na . . .

— Hiába, hiába: Nem lesz papagály!

— Komolyan mondd?

— Komolyan . . .

De ki sem mondtam egészen a szót, hanem ijedten kaptam meg a királykisasszony kezét.

— Csak nem sirsz Buba? Ej, kis boho! Hát olyan nagyon . . . ?

S mert kedves kis arczán csakugyan komolyan és visszavonhatatlanul pörögtek a könnyecseppek (mint nyirkos falon a víz) egyszerűben megbántam, hogy nem akartam megvenni a beszélő, zöld papagályt. Istenem, oly nyomasztó látvány az, mikor egy szép s nekünk kedves nőt könnyezni látunk: és

senki se vessen rám követ érette, ha nem egy, de két papagályt is szívesen megvettem volna (föltéve, hogy pénzem lett volna rá.) csak, hogy ne lássam sirni a mi szegény Bubánkat. Meghatottan, szakadozott szóval — mert magam sem tudtam, miből vásárolom meg a kissé drága madarat hacsak „részfizetésre“ nem? — és igen gyöngéden mondtam neki:

— Meglesz a szép zöld papagály, Buba! Csak . . . csak ne sirj, csacsikám, ne sirj, kérlek!

A familia királykisasszonya még egy csöppet szepegett: s miközben batiszt kendőcskéjével megtörülte a szemét, fojtott hangon kérdezte:

— Megveszed, kérlek? Nem tréfálsz?

És olyan görbére állt a szája, hogy talán egy házért sem birtam volna újra megtagadni tőle. Szinte megindultan feleltem:

— Dehogy is tréfálok, dehogy is!

Mondtam már, hogy megveszem.

Egy szempillantás és a kedves gyermek ismét a régi volt. Szívárványos mosolylyal (óh, türelmes olvasóm, olyan poetikus ez a szívárvány!) mélyen a szemembe pillantott, s mint a hogy bug a galamb, elnevette magát

— Hogy megrikattál, te fiú!

Aztán hirtelenében eszébe jutott, hogy dolga van odaát és kipördült a szobából, de a küszöbről még egyszer visszaszólt:

— Szép zöld tolla legyen ám! És mindent beszéljen! . . .

Ezek mind olyan kérdések, amelyek nemcsak közművelődési, de magyarosodási szempontból is dűlőre kell vezetni.

Évek óta vajudik az iskolaügyünk.

Úgy vagyunk már azzal, hogy nem bánánk akár felekezeti, községi, vagy állami népiskolánk volna, csak azt látjuk, hogy az ez iskola megfelel azoknak a követelményeknek, amelyeket ahhoz fűzni nemcsak jogunk, de kötelességünk is.

Most válaszuton állunk, jobban mondva nem is tudjuk, hogy tulajdonképpen mitévők legyünk.

A róm. kath. hitközség magáénak vallja a jelenlegi hét osztályt és habár az még négygyel volna kibővíthető, semminemű áldozatot nem akar hozni arra, hogy a még szükséges bővítéssel az iskola kérdését — legalább ideig-óráig — rendezze.

A város elhatározta ugyan hogy a mostani hét osztályhoz még négyet fog csatolni, sőt a felettes hatóságok a legerélyesebben sürgetik a határozat végrehajtását.

Csak hogy itt is nagy bibije van az ügynek. A város ugyanis úgy értelmezte a dolgot, hogy a jelenlegi hét osztályhoz, hogy ha még négyet csatol, akkor lesz a városnak 11 osztálya, a kath. hitközség pedig azt mondja: jól van, építések és toldjátok ki az én iskolámat 11 osztályra s ha nem is adok többet, mint a menyinyit máig adtam, de kegyes leszek és elfogadom az újabb négy osztályt úgy, ha neked kedves város nem lesz alkalmatlan azoknak a fentartási költségeit fedezni.

Csak hogy a város szegény akár a templom egere, a pótdadó pedig nagy, úgy, hogy annál már többet kiszedni alig lehet és így az egész iskolaügy, mint valami léghajó uszkál a levegőben,

En még hallgattam egy pillanatig, a hogy könnyű lépteit alatt megnyikkant a parkett, majd magam sem tudva mit, halkan füttyörészve hajoltam asztalom fölé, hogy folytassam a rajzolást ott a hol elhagytam.

Ekkor kotnyeleskedett bele a dologba a gyertya . . .

— Hát megveszed? — ismételte csöndesen lobogva — holott előbb még megtagadtad. Helyes, kis gazdám: elbeszélék egy hasonló esetet:

Azaz, hogy — tevé hozzá sietve, — nem is én, hanem — itt lángja az asztal jobb oldalán álló gyertyaszál felé hajlott — Apolló kolléga, mert ő volt meggyújtva alkonyatkor a szalonban, mikor ez történt. Én is csak tőle hallottam. Gyujtsd meg kérlek: ő majd el mondja.

— Furcsa szent vagy, — gondoltam és bizonyos kíváncsisággal gyujtottam meg az Apolló — gyertyát. Ez egészen új gyertya volt s alkonyatkor gyujthatták meg először.

A mint most meggyujtottam a kanóczát, lángja peczkesen nyult fel előttem:

Mi tetszik?

A 8-as számú stearin sugott neki valamit:

A kedves ur a Diána kisasszony leucájabb esetét óhajtja hallani.

— Igen? — nézett ki rám kérdőleg Apolló. Azzal kihuzta magát és rákezde:

— Hát kérem az úgy történt, hogy engem meggyujtott a Diána kisasszony és bevitt a szalonba. Tudniillik a szalonban egé-

amelyről senki sem tudja, hogy mikor fog vagy egyáltalán fog e földet érni valaha.

Ez pedig óriási nagy akadály. Akadály a magyarosodás és művelődés terén egyaránt.

Új osztályoknak mielőbb kell lenni, de lehetőleg akként, hogy azzal a lakosság tulságosan megterhelve ne legyen.

Ha a tanítótestület becsületes munkája nem fog cnynyire szétforgácsolódni, akkor még megérhetjük azt az időt is, hogy a fiatalabb nemzedék beleszokik abba, hogy az iskolában tanult magyar nyelvet tovább is gyakorolja és az érzésekben is együtt fog haladni azzal a nemzettel, amelylyel egybeforntia hazafiai kötelessége.

(á. v.)

Gazdaság.

A gazdák ellenségei. Ritka az az esztendő amikor a természet nem gondoskodik arról, hogy a gazdálkodó közönségnek egy-egy újabb nyavalyát ne küldjön. a mely ellen védekeznie kell.

Apáink nem ismerték a sertésvészt, a peronoszporát, oidiumot, meg a jó ég tudná mi mindenféle bajokat s ma minduntalan résen kell, hogy álljunk és figyelünk, hogy miféle ellenség költözik a nyakunkra.

Ezidén az Alföldön már felütötte a fejét a buzának egy eddig nem ismert betegsége: a torzsgomba, amely helyenkint óriási károkat okozott, olyannyira, hogy a termés egy ötödresztvönkretette, de ez csak a kezdet és ha nem teszünk ellene semmit, évről-évre fokozódni fog, s beállhat az az időpont, hogy a buzatermelés lehetetlenné válik.

Hogyan lehet fölismerni a buza torzsgomba-betegségét?

A torzsgomba által megtámadott buza-táblán — azt messziről nézve — semmi változást sem veszünk észre, közelebbről nézve azonban azt tapasztaljuk, hogy az előbb sűrű állású buzaféjek megrikultak, a minék, ha

szen sötét volt és nem tudták volna megtalálni a lámpát, ha nélkülem mennek be. Mert Piccola is jött, a kicsi signorina: Ohó! és még valaki, a kiről nem szabad megfeledkezni: Aladár urfi.

— Hát — kezdte a szalonba érvén Aladár urfi halkan (hogy ki ne hallassék az ebédlőbe) — hát a főigazgató megengedte a pótvizsgát! (Az ifiur tudniillik a nyolczadik osztályban kettőből bukott meg az osztályvizsgán s nem akarták megengedni neki, hogy most őszire javító vizsgát tegyen. Megjegyzendő, hogy a szélhámos egész nyáron át azzal henczegett, hogy az érettségén bukott meg. Pedig dehogyan!)

Igen, — rebegte Diána kisasszony csöndesen, de úgy, mint a ki éppen nincs meglepve. Piccola hallgatott, mert ő — kukkot sem értvén magyarul — csak sejtette, miről van szó.

— Igen — folytatta, némi izgalommal az urfi és egészen közel hajolt Diána kisasszonyhoz — de ki volt az, aki ezt a kősziklát meglágyította? Azt szeretném tudni, az kicsoda volt?

Mert — folytatta, mivel nem kapott választ, mert ma délben nagynéném ment föl kérti s alig, hogy elkezdte a mondókáját, a főigazgató félbeszakította:

— Hiszen már rendbe van, nagyságos asszony.

— Igen? Hogyan?

Főnt járt a delikvens kis unokahuga, a . . . A néni éppen közbe akart szólni, hogy:

kutatjuk az okát, azt fogjuk tapasztalni, hogy a buza egy része össze-viszsa kuszálva a földön fekszik. Tehát a vetésnek nem egész tömege dőlt meg, hanem a még fönnálló kalászkok közül egyes szálak, kissébb vagy nagyobb mennyiségben. erre is, arra is lehajlottak a földre. Ezen lehajlott szálakat megvizsgálva, azokat a föld felett — elrohadva találjuk. Ez az idén okozott kár vidékenként 5—20% között ingadozik, a kár azonban roppant nagy területen mutatkozott, jórészt az egész Alföldre kiterjedőleg, de igen sok helyt nem vették észre, mert a betegséget még nem ismerik.

A torzsgomba okai:

Miként a név is mutatja, közvetlen ok egy gombaféleség, melynek téli spórái is vannak, s így képes áttelelni, hogy a következő évben annál nagyobb erélylyel lépjen föl. Ezen közvetlen ok azonban csak bizonyos helyeken lép föl; ezideig legalább csak olyan területeken, a hol gyakran szoktak buzát búza után vetni, a hol a föld humuszban gazdag, de a buzafélék folytonos termelése következtében ásványi tápsókban — nevezetesen pedig foszforsavban — szegény.

Bizonyítja ezt az a körülmény, hogy az idén is csak az Alföldön lépett föl, a hol tudvalevőleg a talaj humuszban többnyire gazdag, a hol helyes váltógazdaságot nem igen üznek, ahol buza után búza, avagyrrzsa, árpa, zab nagyon is gyakran következik, a hol csak egyoldalú istállótrágyázást ismernek, és ebből is csak kevés jut a talajnak, s a hol a felsorolt okok miatt a talaj ásványi alkotó részekben ugyancsak elszegényedett.

A torzsgomba elleni védekezés:

Tekintettel arra a körülményre, hogy a torzsgombák téli spórái is olyanok, melyek a betegséget a következő évre átviszik, azokon a vidékeken, a melyeken már fölépített, legelső teendő a gombák megsemmisítése. Abban az esetben, ha az illető területre okvetlenül tavaszi gabonaféléket akarunk vetni, ugg a megsemmisítésnél csak egy módja van; a tarló leperzselése. Ha azonban kapás alá kerül, úgy a perzselés elmaradhat, mert a kapásnövényekben, úgy sem talál a gomba

— Hiszen nincs is a gyereknek unokahuga — de szerencsére még idejekorán eszébe jutott, hogy mindégy, akárki járt fönn és akármit füllentett is a főigazgatónak, fő helyre van a dolog és megengedték a pótvizsgát!

Nem szólt tehát semmit, hanem hagyta, hogy a főigazgató kibeszélje magát;

. . . Unokahuga, gondolom a kedves Diana kisasszony . . . (Diana kisasszony — jegyezte meg itt Apolló — ennél a leleplezésnél lesütötte a szemét.)

— Ah, Diana! — sóhajtott közbe rávaszul a néni, örvendvén, hogy most már legalább a közbenjáró nevét tudja, s nem jöhet zavarba.

— Igen, főigazgató ur, úgy volt, hogy Diana fog eljönni, de aztán arról a tervről még is letettünk s úgy beszéltük meg, hogy én jövök el. De hát ő mégis feljött . . .

— Igen — jegyezte meg a főigazgató (Itt Aladár urfi Diana kisasszony keze után nyult) feljött ha nem csalódtam a társalkodónőjével, egy olasz hölgygel.

— Igen . . . igen . . .

— És . . . és — a főigazgató itt félig jóízűen, félig csufondárosan nevetett — mondhatom, a delikvens kis unokahuga olyan szépen, de olyan szépen tudott sirni, hogy rá hagytam magamat beszéltetni és: megengedtem a pótvizsgát.

Egy percze elhallgatott — mesélte a néni, mikor hazajött a főigazgatótól — majd önkénytelenül ismételte:

— Olyan, de olyan szépen tudott sirni előttem az a Diana kisasszony.

alkalmas médiumot a fejlődésre. Második feladat olyan váltógazdaságot berendezni, a melyben gabonaféle csak mindn harmadik évben kerül, a közbeeső években pedig vagy kapás vagy takarmánynövény termeltetik. Harmadik feladat pedig olyan módon trágyázni, hogy a talaj ásványi tápláló anyagai ne apadjanak, hanem ellenkezőleg, szaporodjanak. Ezt leginkább úgy érhetjük el, ha az istállótrágyát nem közvetlenül a buza, hanem az előveteménye alá adjuk, pl. a zabosbüköny, vagy a csalamádé alá, a melyek legalkalmasabb előveteményei a buzának, a buza alá pedig közvetlenül ásványi trágyát, pl. szuperfoszfátot adunk, mi által nem csak a talaj ásványi alkotó részeit gazdagítjuk, de jobb termést és gyorsabb érést érünk el, a melyek nagyon is figyelemreméltó körülmények.

Ha így járunk el, nincs miért tartanunk a buza torzsgomba-betegségétől; ellenkezőleg azonban el lehetünk készülve, hogy a kártétel évről-évre növekedni fog.

Bíró Lajos.

Talán nem volt még tudós, aki oly szenvedélylyel gyűjtötte össze az ismeretlen földrészek természetrajzi tárgyait, mint *Bíró Lajos*, ki mint a kecskeméti gym asium segéd-tanára hagyta el hazáját és most hét esztendő múltán, mint ünnepelt tudós érkezett vissza. Az a sok szenvedés és viszontagság, amely útjában kísérte, sohasem vette el a kedvét a munkától, amit a múzeumnak küldött rengeteg gyűjtemények fényesen bizonyítanak. Az alábbi levelet, amely *Simbang Uj-Guineából Bezerédj Ivánné* címén érkezett, azért közöljük, mert ez egyike azoknak, amelyek híven viszatükrözik *Bíró Lajos* egyéniségét.

Nagyságos Asszonyom!

Harmadik éve vár teljesülésre az az ígéretem, hogy virágmagvakat küldök Uj-Guineából. Nem feledékenységen mult; tanum az a bádogdoboz itt előttem, tele

— Ej — gondoltam épen magamban — hát az én kis Dianám ilyesmiket is tud: — Mikor a 8-as számú stearin egyszerre csak közbevágott az Apolló elbeszélésének:

— Elég, kolléga, elég!

S lángnyelvét csufondárossan nyújtogatva (legalább én így vettem észre) magyarázni kezdte nekem:

— Látod, kis gazdám, itt a hasonló eset: Diana kisaszszony is „olyan szépen tudott sírni.“

— Nos, hiszen az csak szép volt tőle. Ha az ideáljáért . . .

A 8-as számú laposát pislantott;

— Hogyne! nagyon szép volt tőle . . . Csak . . .

— Csak az a nagyszerű, hogy Diana kisaszszony (ő tudniillik kezdő) még csupán az ideáljáért, Buba kisaszszony már a zöld papagályért tudott olyan szépen sírni. Ma a papagályért, holnap új kalitkáért, aztán új kalapért és így tovább, gazdám. Ez már az ó rendes fogásuk.

Bosszusan csaptam felé az ujjammal.

— Csitt!

Ebben a pillanatban csendesen kitérült az ajtó s lebontott hajjal, mint egy gyönyörű kísértet lépett be rajta. Nagyon halvány volt s látszott, hogy most is bármelyik perczen kész a sírásra.

— Fiu — szólt igen meghatottan — eszembe jutott . . .

— Micsoda jutott eszedbe, fiacskám?

— Hát . . . hát, hogy új kalitkát is vehetnél a zöld papagálynak. Tudod, sárgaréz-ből, kupolását . . .

Titokban a stearin felé sandítottam:

Meg mernék esküdni rá: nevetett.

bogár rágta magvakkal, miket nem tudtam tőlük megvédelmezni addig se, míg egy küldeményre való összegyűl belőlük. Válogatom a használhatókat s azok e levellemmel együtt fognak megérkezni, külön csomagban, mint „Áruminta érték nélkül“, hacsak útközben el nem kaparítja valami virágkedvelő postás

Biztosság okáért e soraimhoz csatoltam egy virág magvat, mely mint első fecske jó Nagyságodnak tett ígéretem beváltása kezdetének. A mult héten szedtem a Sattelbergről jöttömben. Neve *Impatiens Herzogii*. Rokonsága nem lesz ismeretlen Nagyságod előtt, mert számos teljes virágu fajváltozatban mivel, kedvelt virág nálunk is a szép *Balsamina*, a „Ne nyulj hozzám.“ Mint természetvizsgáló leányának, nem félek előállani e hazai virág latin nevével se, kedves férje meg fogja magyarázni, hogy miért *Impatiens noli tangere* a neve. Az én papua virágom szára és levele hasonló ezekéhez, de virágja sokkal nagyobb és szebb, mint ezek egyszerű virágos példányai (a teljes viráguakkal persze nem szabad összehasonlítani), szép fehér vagy violaszín, feltűnő hosszú és vékony virág-sarkantyúval. Egynyári virág, mint hazai rokonsága, épen azért azt gondolom, hogy nevelése és ápolása sem fog Nagyságodnak több gondot adni.

Az *Impatiens Herzogii* virág, tudtommal, csupán a mintegy 800—1000 m. magas Sattelbergen nő, s csak mintegy 8—10 év óta ismeretes. Tudtommal néhány szárított példányon kívül nem került több Európába. A hegyen fenn mostanában kezdett el virágozni; magva még sehol sem volt; csak lefelé jövet az alsóbb régiókban, mintegy 300 méternyire a tenger színe felett, leltem annyi érett magot, a mennyi itt van. Később majd szedek magot a budapesti egyetemi fűvészkert számára is.

A Sattelbergen feltűnő sokféle és szép tarka levelű *Begoniát* láttam, legalább öt-félét. Épen most kezdnek virágozni. Prenumeráltam a magvaikra Nagyságod számára.

Most kerülök Uj-Guineában először magasabb hegyekre, s a kezdet sok szépet ígér; de nekem még a kevés virág közt is nagyon kell válogatnom, hogy ne küldjek olyanokat, a mik hazáig úgy is elveszítik csirázó erejüket, vagy a mikről előrelátom, hogy otthon aligha lehet megadni a növekedésükhöz szükséges föltételeket.

Ilyen például a mostani küldeményemben a *Casuarina equisetifolia* magva és tobozkái. Hogy mi e fán a nevezetes, akár-melyik *Lexikon* megmondja. Ezt csakis kuriózumnak küldöm; csirázásra alig ha lesz alkalmas. Ilyen ez a nagy kőkemény lián-mag, a mit támolék gigyi-gigyi-nek hívnak. Igen jó szer annak, a ki fogfájást akar kapni.

Hanem talán-talán ki fog csirázni az *Ipomaea pes caprea* babforma magva. Homokot szeret, a tengerpart mindenütt tele van vele. Pompás futónövény lenne belőle. Szép leveles növény lenne abból a kék gyöngyforma magból is, ha kicsiráznék. Kővér, húmuszban gazdag erdei földet kíván, árnyékot- de nedves meleget.

A *Coyx lacryma* magvat méltóztassék a kedves férjének adni, hadd próbálkozzék meg a természetével. Szára és levele olyan, mint a cziroké. Ha majd természet belőle egy zsák magot, jó áron megveszem tőle,

mert támolék jobban kedvelik, mint az üveggyöngyöt. Ellenben aranyért se tessék adni neki abból a bükkönyforma fekete magból, a mit VI. jeggyel láttam el, mert abból igen szép virág lesz. Én nefelejts-borsónak neveztem el a virágja színe után; pillangós a virágja, mint a borsónak, de két szirma akkorára kiterül, mint a délignyitó. Futónövény, vékony czérnaforma szára van; Erimánál teli van vele minden vágás, alig lehet járni tőle, úgy összesző mindent. Aligha igazi támol virág, mert ha jól emlékszem, Singaporeban is láttam a házaknál.

Hát a Nagyságod kis Ivánja nagyot nőtt-e már? Bizonyosan hangos tőle a ház, mint az én Ivánom* hangjától a Sattelberg őserdeje. Legutoljára az *Araucariákat* vadászta vele. Ez ugyan nem paradicsom-madár, hanem fenyőfatéle, akkora tobozokkal, mint egy gyermekfej. Ilyen tobozokhoz akartam jutni, de a méternyinél vastagabb átmérőjű, gyertyaegyenes törzsön még a vadember se tud felkúszni, úgy kellett a gyümölcsstartó ágakat lelővöldözni. A lövések zajára megnépesült az erdő. Addig nyoma se látszott embernek, s most egyszerre egész sereg férfi, asszony gyermek vett körül; hegyi lakos kái nevű népség jött látni, mit csinál bumbum? Itt most ez a nevem. Ezek is olyan jámbor vademberek, mint támolék, még soha nem volt rá eset, hogy europait megtámadtak volna. Csakhogy szegények szörnyen civilizálódnak: már megtanultak lopni és hazudni. Míg szabadok és függetlenek voltak, szavuk se volt erre a fogalomra, most megtanulják maguktól, mert ezek az elnyomottak és gyengék természetes védő fegyverei. De visszatérek a virgokhoz. Kívánom, hogy öröme teljék bennök, háza legszebb virágjában, kedves kis fiában a legnagyobb. Szíves üdvözetemet kedves férjének és Nagyságodnak alázatos szolgálja

Bíró Lajos.

Tarka krónika a hétről.

A vitás tengerszem kérdése ismét napirendre került éa habár annak az ügyét sokan csak olyanak tekintik, mint a tisztelt fumei czápát, mégis általánosan foglalkoznak vele. Vannak kik egyáltalán nem hiszik, hogy az a vitás tengerszem a Tátrában valóban létezik, mások ismét azt állítják, hogy valaha ugyan ott pislogott a magasban, de ma már a sok helyszini szemlétől megvakult és visszavánszorgott kedves mamájába a tengerbe; de akadnak, akik látták a tengerszemet és így tudják, hogy az létezik s csupán azt nem akarják elhinni, hogy azt valaha nem vitás tengerszemnek is fogják nevezni. Egyenlőre tény az, hogy a tengerszem kérdésében kiküldött választott bíróság tárgyal, helyszini szemlézik, záróbeszédeket hallgat és ítélkezni fog.

Az az áldatlan hajsza, melyet *Győrffy Gyula* indított *Szerényi* min. tanácsos ellen ugyancsak ismeretes lehet mindnyájunk előtt. Légió válasz, nyilatkozat és jegyzőkönyv látott már ebben az ügyben nagyvilágot, míg végre e hó 3-án *Beniczky Ödön* az *Alkotmány* munkatársa és *Asbóth Jenő*, mint *Olay Lajos* orsz. képv. volt segédje kardpárbajt vívtak egymással, amely *Asbóth* súlyos sebesülésévei végződött.

Egyidőre ismét elcsendesül a budapesti löversenyter hogy helyt adjon az alagai pálya futamainak, amelyet a sport és szen-

* A *Bezerédj Iván*-tól kapott puska. Szerk.

vedélyesen fogadó világ oly szívesen keres fel. Az idei nyári löversenyek örületes következetlensége úgy látszik nem folytatódik Alagon, mert ezideig — néhány kivétellel — a papirformák meglehetősen érvényesültek.

Rúz, Lukács és Coroján (ma Ratiu, Lukácsiu és Corojanu) akik mint román nemzetiségi izgatók annak idején a memorandum perben jutottak gyászos hírnévre, ismét fészkelődni kezdenek, jelölve annak, hogy újból holmi nyomós elismerésre pályáznak az oláh liga részéről. A jeles firmák ugyanis egy román színialap megteremtésén fáradoznak és hogy ezt létrehozassák, holnaptól kezdve három napon át nagy *nemzeti* népünnepélyt rendeznek Besztercén, ahol több oláhországi vezérférfi megjelenésére számítanak, És még azt mondják, hogy mi türelmetlenek vagyunk a nemzetiségekkel szemben! Máshol az ilyen notorius államfelforgató nációt a pokolba kergetnék a *nemzeti* ünneppel egyetemben.

Zágrábban és a város környékén vérszomjas fanatizmussal rohan egymásra a két szláv nemzedék. A horvát ellenzéki lapok gyalázatos munkája folytán a horvátok kedélyállapota annyira föl van izgatva, hogy gyilkosság, gyújtogatás és rablással törnek a szerb lakóságra. A zavaros helyzet alkalmasint csak az ostromállapot kihirdetésével fog megoldást nyerni, mert daczára annak, hogy szeptember 3-án kihirdették egy báni rendelettel Zágrábban és a hozzá tartozó Spenyevéc községben a statáriumot, a horvátok viselkedése megis a legnagyobb mértékben veszélyezteti a szerb lakóság életét és vagyonát egyaránt.

A P. H. első szenzációt keltő Kecskeméthy levele több kelyen vajmi kevés hitelt talált, annál is inkább, mert a budapesti rendőrség maga is állást foglalt a mellett, hogy a levél — bár hasonlít a sikkasztó kézírásához — nem érdemel hitelt. Most azonban egy újabb levél érkezett a »P. H.« hoz a melynek már fontosságot tulajdonítanak és a vizsgálat érdekében le is foglaltak. Az ügyes sikkasztó, úgy látszik nagyban úzi a levelezést, mert ugyancsak ezzel a levéllel egyidejűleg Veszprémbe is irt szüleinek, valamint egy másik levelet Gratzl nevű barátjának Szombathelyre. Mind a három levél a rendőrség kezében van és hihetőleg tájékoztatást fog nyújtani arra, hogy a megszökött Kecskeméthy hol keressék.

HIREK.

(Személyi hírek.) *Somogyi Sándor* szolgabíró 2 heti szabadságidőre elutazott. — *Pongrácz Géza* kir. közjegyző ma Szolnokra utazott, hogy az ott létesített művész-koloniát megtekintse. Az igazán érdekes művésztelepről mi is részletesen fogunk írni, mint hogy *Pongrácz* úrnak szíves ígérését bírjuk abban, hogy az ott tapasztalt — mindenestre érdekes — dolgokat velünk közölni fogja.

(Kinevezés.) A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Gargalovics Sándor* okleveles tanító a póstyáni állami elemi iskolához tanítónak nevezte ki

(Névváltoztatás.) *Apfel Adolf* galgóczi illetőségű budapesti lakos, valamint kiskoru Rézi, Frida, Tóni, Jakab, Ilona és Elza neveiket belügyminiszteri engedéllyel *Almásira* változtatták.

(Halálozás.) *Illényi István*, az érsekújvári elemi iskola igazgatója és az „Érsekújvár és Vidéke“ hetilap szerkesztője augusztus hó 31-én elhunyt. A 61 éves veterán hírlapíró már 21 éven át szerkesztette a legnagyobb odaadással, hazafiúi lelkesedéssel és a legnagyobb idealizmussal lapját, amiért is általános tiszteletben és szeretetben részesült. Szomorú szívvel mondunk mi is a megboldogultnak utolsó „Isten hozzád“-ot és kívánjuk, hogy a hátramaradtak fájalmát az ég könyörülete enyhítse. A család a következő gyászjelentést adta ki:

Doktai Istvánné szül. Illényi Mária sajtá,

valamint gyermekei: István és Adélka; továbbá férje; Doktay István és özv. idősb Doktai Istvánné, szül. Mészáros Flóra, mint napa és az összes rokonok nevében szomorodott szívvel tudatja felejthetetlen jó édes atya, illetve nagyatyja, após és nász Illényi István urnak az érsekújvári elemi népiskola igazgató-tanítójának, az »Érsekújvár és Vidéke« szerkesztőjének folyó évi augusztus 31-én déltán 1/2 1 órakor, a halotti szentségek ájtatos felvétele után, munkás és áldásos életének 61. évében történt gyásos kimúltát. A boldogultnak hült teteme f. évi szept. 1-en este 6 órakor fog a rom. kath. vallás szertartása szerint a halottas háznál beszenteltetni és a babkai sírkertben örök nyugalomra helyezettetni. Az engesztelő szent mise-áldozat a plebánia templomban f. évi szept. hó 2-án reggeli 7 1/2 órakor, a szent Ferenczrendiek templomában pedig f. évi szept. hó 3-án reggeli 9 órakor fog a Mindenhatónak bemutatni. — Érsekújvárott, 1902. augusztus hó 31-én — A kegyelet örökdi hült teteme felett.

(Eljegyzés.) *Zweig Mór* grófi uradalmi nagybérlő kedves, szép leányát *Melaniét*, *Adler Miksa* székesfehérvári m. á. v. mérnök eljegyezte.

(Megakadályozott öngyilkosság.) *Csillag Lipót* vágújhelyi tanító e héten öngyilkosságot akart elkövetni, de az utolsó pillanatban egy jelenvolt ember észrevette szándékát és a gyilkos fegyvert kicsavarta az életunt tanító kezéből. Az öngyilkosjelölt szerelm bánatában akart megválni az élettől.

(Vizbefutott katona.) *Fucsek Pál* a Trencsében állomásozó 15. honvéd gyalogezred 7. századában szolgált mint közlegény és minthogy egyetlen gyermeke volt özvegy édesanyjának, épen azon iparkodtak, hogy a legényt kireklamálják a katonasorból, hogy az édes anyjának gyámolítója legyen. A sors azonban másképp határozott és a szegény özvegyasszony most már csakugyan elhagyatva siratja egyetlen fia gyászos sorsát. Az eset a következőképen történt: *Fucsek* ezredével együtt a gyakorlatok alkalmával keresztül utazott városunkon, és minthogy a sok por és hőség kimerítette a Vág hús habjaiban akarta magát fölfrissíteni, de úszni nem tudott és nem ismerve a folyó veszedelmes medrét beljebb merészkedett, a hol egy rohanó ár elsodorta s a segélyére sietők már csak holttestét tudták partra hozni. Nagy hiba az, hogy katonáinknál az uszásra semmi súlyt nem fektetnek, holott ennek bizonynyal nagyobb hasznát látnák, mint a haszontalan es természetellenes lépésgyakorlatnak.

(A pozsonyi kiállítás.) Holnap nyitják meg nagy ünnepek kapcsán a „pozsonyi II. mezőgazdasági kiállítást. Mint étresülünk a megnyitáson *József* kir. herczeg a m. kir. honvédség főparancsnoka, *Frigyas* főherczeg hadtestparancsnok, *József* *Agost* kir. herczeg, *Széll Kálmán* miniszterelnök, *Gr. Széchenyi Gyula*, a király személye körüli magyar miniszter, *Darányi Ignác* földmívelési és *Láng Lajos* kereskedelemügyi miniszter is részt vesznek.

(Sajtópöreink.) A „Ny. E.“ felelős szerkesztőnk az a hirt hozta, hogy azt a *Löwenheim* által indított nyomtatvány útján elkövetett becsületsértés vétségéért egy évi fogsázbüntetésre és 5000 korona pénzbírságra ítélték. Nyomban kijelenti azonban a tisztelt »Ellenőr«, hogy ő ezért a hírért nem szavatol, minthogy azt nem rendes galgóczi tudósítójától vette. A mi tisztelt lapársunknak néha igen naiv gondolatai vannak. Először a hir szóról-szóra valótlanság, mert a *Löwenheim* név lapunk összes számaiban elő nem fordult. Másodsor: azt már csak kéne tudnia az »Ellenőr«-nek, hogy egy sajtópör Galgóczon el nem intézhető, hanem ez esetben csupán a nyitrai törvényszék hozhat ítéletet és így nem egy kétes galgóczi tudósítás; hanem a nyitrai törvényszéki tárgyalá-

sok szolgálának megbízható tudósítással. Tény az, hogy lapunk felelős szerkesztőjét a mult hó 28-án *Turtsányi* vizsgálóbíró két rendbeli ügyben kihalgatta, de ezek az ügyek jelenleg csupán a vizsgálat stádiumában vannak és így a »Ny. E.« előlegezett jóindulata csak a jövő sűrű ködében maradhat.

(Király gyakorlatok.) Kedden, e hó 9-én *Dr. Kramolin Viktor* főispán és *Markhot Gyula* alispán Sasvárra utaznak, hogy ő felsége fogadására a szükséges intézkedéseket megtegyék. Ő felsége a király e hó 11-én csütörtökön érkezik Sasvárra a délután 4 órai udvari különvonaton és a pályaudvaron a főispán, alispán, valamint a helyi hatóságok fejei fogadják. Ugyanaz napon egy fél órával később érkezik Sasvárra az a különvonat is, amely Oderberg felől a német trónörökösöt hozza, akit a pályaudvaron ugyan csak a megye vezetői, a kastélyban levő szállásán pedig a helyi hatóságok fejei fogadják üdvözölni. Ezidő szerint egyéb fogadtatások nincsenek tervbe véve.

[Bizottsági gyűlés.] A nemzetiségi kérdések megoldására alakult bizottság vasárnap, e hó 1-én gyűlést tartott, a melyen több üdvös indítványt tettek arra, hogy, főleg az iskolák a legszigorubb felügyelet alatt álljanak. Bennünket azonban főleg az a pont érdekel, a melyen a bizottság azt akarja, hogy a megyei tanfelügyelő székhelye Galgóczról Nyitrára helyeztessék át. Ez a pontja a javaslatoknak ugyanis semmiféle összefüggésben sincsen a nemzetiségi kérdések helyes megoldásának lényegével és így nem is volt szükség a bizottság ilyen javaslatára.

(Elsült vasvilla.) Mulatságos eset történt egy német gazdaságban. A birtokos kiküldötte egyik béresét egy napszámossal valami mezei munkára. Munkaközben a két ember összeveszett, az egyik tudniillik azzal a váddal csufolta meg a másikat, hogy nem volt katona. Ez sem volt rest, kapta a vasvillát s katonai gyakorlatokat végzett vele. Ezenközben odaérkezett a gazdájuk, aki vadászott, hogy lássa, mit csinálnak az emberei. Hát csak látta nagy meglepetésére, hogy mit mivelnek. Nosza, támadt hamarosan egy ötlete. A közelükben elbujva a vetésben, amikor az egyik másik munkás azt vezényelte, hogy: »Tüzelj!«, a birtokos elsütötte fegyverét. A gyakorlatokat végző munkás erre igazi rémülettel elvetette a villát s mikor a másik megkérdezte tőle, hogy ugyan mit csinált, a másik remegve felelte:

— Semmit, semmit! A vasvilla magától sült el. j

(A madarak életkora.) Az állatok közül talán a madár a leghosszabb életű. A hatytyú. némelyek szerint, 300 esztendeig is él. Neumann német zoológus erre példát is említ. Igen nagy kort ér meg a sas és a keselyű: egy keselyű, melyet 1706-ban kerítettek kézre, 1724-ben döglött meg, tehát 118 évig élt a fogságban. Naksonál, Laaland szigetén, 1881 április 15-én egy királysast ejtettek el, melynek nyakán ércláccal odafűzött kis bágopalaczkot, s ebben cédulát találtak, dán nyelven irt következő följegyzéssel: Elfogták és szabadon bocsátották 1792-ben Andersen R. és C. Bóle a Falsteren, Dani. A holló is igen hosszú életű, szájhagyomány szerint él 200—300 évig is. A kanári madár, mely nálunk egész szobai madárrá lett, itt él 14—19 évig, de valódi hazájában, a Kanáriszigeteken, sokkal tovább. A szabadban élő madár sokkal tovább él, mint a fogságban levő. Ez különösen azokra a madárfajokra áll, melyeknek a szabadban olyan életmódjuk van, hogy a megfelelő legszükségesebb életfeltételeket a fogságban egyáltalán nem, vagy csak fogyatékos mértékben adhatjuk meg nekik. Ilyenek pl. a fecskéfélék, továbbá a kuszók rendjébe tartozó madarak. Általában

a rovarvők nehezebben éltek meg a fogságban, mint a husevők és a magevők.

(A ki nem védekezik, az nem szüretel.)

A szőlő óidium betegsége ellen egyetlen biztos hatású szer a dr. Aschenbrandt-féle rézkénpor. Leszállított ára Budapesten: 50 kilogrammos zsákokban á kilogramm 46 fillér; 10 és 5 kilogrammos zsákokban á kilogramm 50 fillér. Használata olcsóbb, mert kevesebb kell belőle; biztosabb, mert a lombhoz tapad, a szél le nem fújja; ajánlatosabb — mert a mustot nem büdösíti — mint a tiszta kénpor, vagy kénváj. A szőlő érését sietteti, a termés minőségét javítja. Ott ahol eddig a peronospora nem jelentkezett még az idén ott a rézkénpor egyttal a peronospora ellen is mentesíti a szőlőt s így a harmadik permetezés elmaradhat. Ez pedig lényeges költségmegtakarítás. Számos magyar gazda bizonyítványra kívánatra megküldetik. Megrendeléseket elfogad a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“ Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz. Megrendeléseket elfogadnak a vidéki megbizottak is. A por kapható: *Wertheimer Ignác-nál és Vomberg Istvánnál Galgóczon.*

(Fényképezési műterem Nyitrán.) Kallós Dezső fényképész, külföldi tanulmányi utazásának befejeztével megyénk székhelyén már két éve produkálja a legjobban sikerült műveket. Modern berendezésű fényterme méltó a páitolásra.

CSARNOK.

Én édes gyermekem,

Irta: **Gombás Lajos.**

(Folytatás.)

Már pedig, ha ödvözülni óhajtunk, csakis a Krisztus tanításaiban — nem pedig holmi igaztató prókátorok szennyiratában — retett rendíthetetlen hitünk által ödvözülhetünk.

De hogy a különféle képen jellemzett felekezetek támadásáról (jobban mondva: keletkezéséről, mert csak a rossz emberek támadnak egymásra), helyes és hü képet alkothass magadnak, gyermekem, szükségszerűnek tartom azt a következőkben megismertetni veled:

Ugy-e azt mondtam az előbb, hogy Isten azért ruházta fel az embert észszel és szabad akarattal, hogy megtudja találni a helyes, igaz utat mely ő hozzá vezet. Azért jövendölte meg Krisztus urunk is a felekezetek keletkezését, mert előre tudta és látta, hogy be fog következni azon idő melyben az ő tanítását kivetkőztetik eredeti tisztaságából, s az emberek által alkotott tanokkal fogják pótolni az ő tanításán ejtett hézagot. De tudta azt is hogy próféták fognak előállni, a kik tiltakoznak az ő tanításaiba becsempészett emberi alkotások ellen. S ezek a próféták voltak gyermekem a reformátorok, a kiknek tiltakozása eredményezte aztán a különböző vallás-felekezetek keletkezését.

De más szóval: képzelhető-e, gyermekem, egy államszervezet, melynek milliókat kitevő népe hajlandó volna mindenben alávetni magát egy kormányzónak? Nem képzelhető ugy-e? mert hiszen akkor nem lenne szükség a népképviselőre; a kormányzó akként cselekedhetnék a mint ő akarja, legyen az jó, vagy rossz cselekedet.

Igy volnánk édes gyermekem a hittel való életben is, ha az összes keresztényiség egy vallásnak és e vallásban egy uralkodónak lenne alávetve e. Ámde mint ahogy egy es

nemzetek elnyomatásuk szomorú korszakában öntudatra ébredtek és lerázták magokról a zsarnok kormányzó nehéz béklyóit, — úgy a népek és nemzetek felvilágosodásának derengő hajnalán felragyogott az elsötétített hitéletnek is egy fényes csillaga, mely elvezette a népek és nemzetek sokaságát arra az utra, a mely Krisztus tanításaihoz legközelebb állott:

Már most, hegy melyik felekezetű ember miképen szolgáljon Istennek, annak meghatározásáról helyes véleményt nem adhat az emberi elme. Mert hiszen elvitázhatatlan az a tény, miszerint a különböző felekezetű emberek mindegyike a maga hitvallását tartja a Krisztus által tanított valláshoz viszonyítva legjobbnak. A semleges álláspontra helyezkedve azonban úgy találjuk, hogy míg az egyik vallástánítása az, hogy a képzeletre, követőinek érzélemlására hasson, addig a másik az értelemre alapítja a hit igazságairól való meggyőzését.

De hát a felekezetek keletkezése gyermekem, nemhogy káros hatással volna a vallásra, de határozottan mondhatjuk, hogy a keresztény felekezetek keletkezése is az Isten üdvtervében foglalt helyet; mert az ő jó akarata az ember üdvét célzó eszmék örök forrongása, harcza, hogy ez által az eszmék, mint érc a kohóban megtisztuljanak, hogy aztán így végre tiszta égi fényben vezérlő csillagként tündököljenek.

Hiszen minden felekezetnek egyedüli törekvése az, hogy hitbeli életét tisztán az evangéliumra, Krisztus urunk tanításaira alapítsa; már pedig a ki Krisztus igaz követője — bármely felekezethez tartozzék is — tagja az ő általa alapított anyaszentegyháznak; és nagy vétet követ el az, ki mint az anyaszentegyház tagja felekezeti gyűlölséget táplál mások iránt! . . .

Azért tehát édes gyermekem, te mindig a forrásból meríts, ha szomjuhozol. E forrás a Jézus Krisztus, abban a tiszta fenséges alakjában, a mint őt az evangéliumokban megtalálod. Ő az élet és az igazság, az út mely Istenhez vezet s magához hasonlóvá teszen.

(Folyt. köv.)

Hirdetések.

Egy jó házból való fű

tanulónak

fölvétetik.

Valenta Emil

péküzletében.

3313 sz. 1902. tkv.

Arverési hirdetmény.

Schöber Ede esperes, mint az újvárosi római, kath. templom pénztár kezelőjének — ifj. Lipták Mihály és neje elleni 132 korona 72 fillér s jár. iránti végrehajtási ügyében Beregszegh község 119 szu. tjkvben foglalt I. 6 8—16. rszu. urb. telek 207 korona 90 fillér; az 586 szu. tjkvben foglalt 1349/b, 1342/b hrszu. irtványok a fele része 110 K. és a 692 szu. tjkvben foglalt I. 1—3 sor, 65/a házzs. urb. teleknek a fele része 550 korona kikiáltási árban 1902. évi szeptember hó 15 napján d. e. 9 órakor Beregszegh község házánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási árban vagy azon felül eladatni fog. Az árverezni szándékozók tartoznak 18 korona 40 f., 33 K. 60 f. és 121 korona 60 fillért készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság.

Galgóczon 1902 évi augusztus hó 15-én.

Sándor
kir. járásbíró.

Schieberth

Atelier Nagyszombat.

Aki művészies kivitelű képet akar, ne sajnálja a fáradságot, utazzék Nagyszombatba Kényelmes vasuti összeköttetés pompás kirándulási hely. Leg-

elegánsabb kivitelű aquarell-, kréta- és olajfestményü képeket a legjutányosabb árban készítenek;

10 koronás megrendelésnél fél II. oszt. menet díj megtérítési kedvezményt

* * * * *nyujtok.* * * * *

Szíves látogatást kér Schieberth fényképész.

Nagyszombat, Felső-hosszú-utca 168. sz.

BIFFL JÁNOS

úri-divat-áruháza

NYITRÁN,

Vármegye-utca 13. szám.

Ajánlja a legolcsóbb árak mellett dús választékú raktárát, minden évadra divatos bel és külföldi

kalapok,

elegáns nyakkendők és

fehérneműekben.

Gyári raktár elsőrendű

czipőkben,

urak, hölgyek és gyermekek részére.

Francia illatszerek és szappanok, valamint ruha, haj és fogkefék stb. stb.

Legjobb árú raktár.

L. Reisz Sohn,

Nagyszombat.

Lederhandlung

Schuhwarenverkauf

Lager technischer Artikel

wie

Asbest & Gummi-Packungen.

Hanf & Gummischläuche

Wasserdichte Decken

in allen Dimensionen

Echt englische

Leder Kernriemen * * *

Deckenleihansalt.

Vadászat és Állatvilág.

Vadászati, zoológiai és kinológiai képes szaklap **Bársony István** és **Fónagy József** közreműködésével szerkeszti **Patnay Géza**. Előfizetési ára egész évre 8 kor., fél évre 4 korona. Mutatványszámokat díjtalanul küld a kiadóhivatal: Budapest, Rottenbiller-utca 30. szám.

Nagy raktár kerti bútorokból és olajfestményekből.

VAJDA J.

bútorgyári raktára
NYITRA, Par-utca 1.

A n é. bútorvásárló közönség becses figyelmébe ajánlja dús választékú, szilárd és modern stíli

háló, ebédlő, uriszoba és szalón berendezésekből álló

bútorraktárát

ugyszintén saját készítményű kárpitos bútorait.

Legelősbőv bevásárlási forrás!

Apfel Mór

Nagyszombat, Főtér.

Ajánlja dúsán felszerelt

kész ruharaktárát.

Nagy választék

gyermek-, nő- és férfiruhákban.

Bámuatos olesó árak!

Öltönyöket a legújabb szabás szerint saját szabóműhelyében készít.

Szárnyasaink.

Az egyedüli magyar nyelvű baromfi-tenyésztési képes szaklap, foglalkozik a baromfi-tenyésztés összes ágaival, betegségeivel és ezek gyógykezelésével. A lap az Országos Baromfi-tenyésztési Egyesület hivatalos közlönye és **Parthay Géza** igazgató szerkeszti. Előfizetési ára egész évre 8 korona, fél évre 4 korona. Mutatványszámokat szívesen küld a kiadóhivatal: Budapest, Rottenbiller-u. 30.

Fényképezési

cikkek

legelőnyösebb beszerzési forrása.

* * * Elsőrendű gyárakból került * * *
fényképező készü ékeimmel
műkedvelők is már a legelső felvételből remek * * * képeket készíthetnek. * * *

Részletes utasítást a képek előállításához ingyen és bérmentve küld

Veszprémi Samu utóda Pejtsik Károly

fényképezési cikkek szaküzlete Budapest IV., Városház-utca 1. (Kosuth Lajos-utca sarok.)

Szold Jakab

könyv- és papír-kereskedése

GALGÓCZON.

Az iskola év kezdetével ajánlja a tanuló ifjúság figyelmébe

nagy raktárát

az összes

iskolai- és

rajzszerkekből.

Iskolatáskák

mesés olcsó árban, majdnem egészen

ingyen.

Eredeti

Singer varrógépek

esaládi használatra * * * * *

és

a gyártás minden szakmájához.

Díjtalan oktatás a divatos műhímzés összes műszakaitól.

Elektromotorok varrógéphajtáshoz.

Singer & Co. varrógéprezsv.-társ.

Lőrinczkapu-utca 10. **Pozsony** Lőrinczkapu-utca 10.

Fiókiüzletek: Nyitra, Megyeház-utca 15. Trencsén, Főtér 8.

Török Gyula — **gyógyszertára** — **Galgócson.**
a Szt. Józsefhez.

A 70.038/1898. jul. 19. számú miniszteri rendelet alapján mesterséges ásványvizek gyártására engedélyt nyertem, minek folytán a felsorolt ásványvizeket állandóan raktáron tartom, sőt orvosi rendelés alapján bármilyen összetételű gyógyvizet is előállítok. Minthogy a mesterséges ásványvíz gyártása az országos vegyvizsgáló intézet elemzése alapján történik a hatóság állandó felügyelete alatt áll, megbízhatóság tekintetében még a friss töltésű ásványvízzel is bármely szempontból versenyezhet és e mellett fél áron kapható.

Az ásványvíz vegytani elnevezése	A természetes gyógyforrás neve	A term. ásv. víz ltr. árából	A mest. ásv. víz ltr. árából	A természetes ásványvíz ára	Mesterséges ásványvíz ára
Keserű sós ásványvíz	Hunyady János forrás	1.00	1.00	50 fillér	50 fillér
Konyhasós égvényes glauber-sós ásványvíz	Karlsbader Sprudel, Mühl u. Schlossbrunn	1.00	1.00	80 fillér	40 fillér
Egvényes sós vasas glauber-sós ásványvíz	Marienbader Kreuz und Ferdinandsbrunnen	0.75	1.00	60 fillér	36 fillér
Egvényes vasmentes lithion savanyú víz	Salvator	1.00	1.00	52 fillér	26 fillér
"	"	0.50	0.50	36 fillér	20 fillér
Egvényes konyhasós ásványvíz	Selters	1.00	1.00	76 fillér	40 fillér
"	"	0.50	0.50	50 fillér	26 fillér
Legtisztább égvényes savanyú víz	Gieshübler	1.00	1.00	56 fillér	30 fillér
"	"	0.50	0.50	40 fillér	20 fillér

Minden tölem vásárolt ásványvíz üveget visszaveszek és pedig 1 l.-ért 6 fillért, 0.50 l.-ért 4 fillért fizetek.

Nyom. Szold Jakabnál, Galgócson.

Jegyzéke azon író és rajzszerekeknek, melyek a galgóczi áll. polg. fiú- és leányiskolában

használandók a legjobb minőségben, és a legolcsóbb árak mellett a

SZOLD JAKAB

féle könyv és papir kereskedésben kapható.

Ferencz József-tér és Kis-piacz sarkon.

Fiuknak.

I. osztály.

- 1 drb. szabadkézi rajzfűzet Fium. papir
- 1 » mértani rajzfűzet Fiumei papirból
- 1 » mértani-jegyzet kemény kötésben
- 1 » mértani-rajzjegyzet kemény köt.
- 2 » háromszögek 45-és-60 foku
- 1 » valódi finom rajzeszköz
- 1 » finom chinai tus 2 drb. tuscsészével
- 1 » iron 3 szám hegyvédővel
- 1 » finom törölő-gummi
- 1 » szépírási minta füzet
- 1 » különböző színű Anreiter festék
- 1 » vizüveg 2 drb. finom ecset
- 1 » finom aczél tollkés
- 1 » rajztábla és 1 darab rajzsin
- 1 » rajztáblavédő, a rajzpapiros elhelyezésére való táskával
- 8 » különböző színű Anreiter festék

II. osztály.

- 1 drb. mértani-jegyzet kemény kötésben
- 1 » mértani-rajzjegyzet kemény kötés.
- 2 » háromszögek 45-és-60 foku
- 1 » valódi finom rajzeszköz
- 1 » iron 3 szám hegyvédővel
- 1 » finom törölő-gummi
- 1 » szépírási minta füzet
- 1 » rajztábla és 1 darab rajzsin
- 1 » rajztáblavédő, a rajzpapiros elhelyezésére való táskával
- 1 » különböző színű Anreiter festék
- 1 » fin. chinai tus 2 drb. tuscsészével
- 1 » vizüveg 2 darab finom ecsettel
- 10 » különböző színű Anreiter festék
- 6 » 1/4 ives finom fiumei rajzpapir
- 1 drt. finom aczél rajzszeg
- 1 drb. finom aczél tollkés

III. osztály.

- 1 drb. mértani-jegyzet kemény kötésben
- 1 » mértani-rajzjegyzet kemény kötés.
- 2 » háromszögek 45-és-60 foku
- 1 » valódi finom rajzeszköz

- 1 » fin. chinai tus 2 drb. tuscsészével
- 1 » vizüveg 4 drb. finom ecset
- 2 » iron 3 és 4 szám hegyvédővel
- 1 » finom törölő-gummi
- 2 » kerékirás (Rond) füzet 1 és 2 sz.
- 1 » rajztábla és 1 drb. rajzsin
- 1 » rajztáblavédő, a rajzpapiros elhelyezésére való táskával
- 12 » különböző színű Anreiter festék
- 12 » finom aczél rajzszögek
- 1 » különböző színű Anreiter festék
- 1 » különböző színű Anreiter festék

IV. osztály.

- 1 drb. vizüveg 4 drb. finom ecset
- 1 » iron 3 és 4 szám hegyvédővel
- 1 » finom törölő-gummi
- 1 » rajztábla és 1 drb. rajzsin
- 1 » rajztáblavédő, a rajzpapiros elhelyezésére való táskával
- 12 » finom aczél rajzszögek
- 1 » mértani-jegyzet kemény kötésben
- 1 » mértani-rajzjegyzet kemény kötés.
- 2 » háromszögek 45-és-60 foku
- 1 » finom rajzeszköz 2 körzővel
- 1 » fin. chinai tus 2 drb. tuscsészével
- 12 » különböző színű Anreiter festék
- » » finom aczél tollkés
- » » különböző színű Anreiter festék
- 1/4 és 1/2 ives fehér és egész ives színes rajzpapir
- 1 drb. fehér, fekete sin. kréta (szépia)
- 1 » irontartó 1 drb. rajztörölő (Wischer)

V. és VI. osztály.

- 1 drb. vizüveg és 4 drb. ecset
- 2 » iron 3 és 4 szám hegyvédővel
- 1 » finom törölő-gummi
- 1 » rajztábla és 1 drb. rajzsin
- 1 » rajztáblavédő, a rajzpapiros elhelyezésére való táskával
- 12 » különböző színű Anreiter festék
- 1 » mértani-rajzjegyzet kemény kötés.

- 2 drb. háromszög 45-és-60 foku
- 1 » finom rajzeszköz 2 körzővel
- 1 » fin. chinai tus 2 drb. tuscsészével
- 12 » finom aczél rajzszögek
- 1 » finom aczél tollkés
- 1/2 és egész ives rajzpapir
- 1 drb. rajzszén

Leányoknak.

I. osztály.

- 1 drb. rajzfűzet fiumei papirból
- 2 » háromszög 45-és-60 foku
- 1 » fin. chinai tus 2 drb. tuscsészével
- 1 » finom törölő-gummi
- 1 » iron 3 szám hegyvédővel
- 1 » valódi finom rajzeszköz

II. osztály.

- 1 drb. rajztábla és 1 drb. rajzsin
- 1 » rajztáblavédő, a rajzpapiros elhelyezésére való táskával
- 2 » háromszög 45-és-60 foku
- 1 » fin. chinai tus 2 drb. tuscsészével
- 12 » finom aczél rajzszögek
- 1/4 ives finom fiumei rajzpapir
- 10 drb. különböző színű Anreiter festék
- 1 » viztartó és 2 drb. ecset
- 1 » finom törölő-gummi

III. és IV. osztály.

- 1/4 ives finom fiumei rajzlapok
- 2 drb. háromszög 45-és-60 foku
- 1 » rajztábla és 1 drb. rajzsin
- 1 » fin. chinai tus 1 drb. tuscsészével
- 1 » valódi finom rajzeszköz
- 1 » iron 3 szám hegyvédővel
- 10 » különböző színű Anreiter festék
- 1 » mértani-jegyzet kemény kötésben
- 1 » mértani-rajzjegyzet kemény kötés
- 1 » finom törölő-gummi
- 2 » kerék írás (Rond) füzet 1 és 2 sz.
- 2 » ecset és 1 drb. finom tollkés

Minden vevő, aki bármit aprónként vagy egyszerre
20 koronáért árut vásárol, kap **50**
különbéféle galgóczi és környékbeli
látképes levelezőlapot ingyen
Szold Jakab-nál

Kossuth Lajos

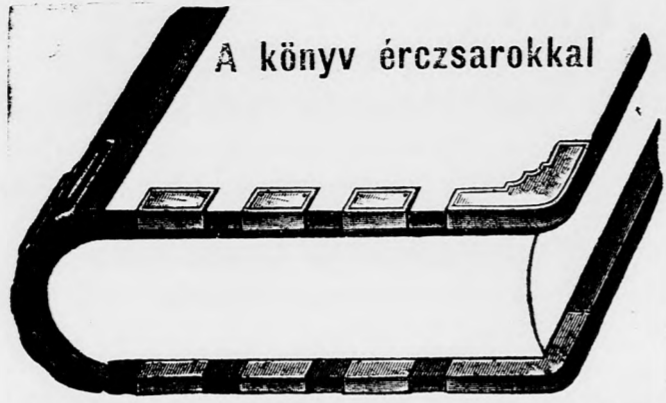
születésének 100-ik évfordulója alkalmából, amit az egész ország í. é. szeptemberben fog megünnepelni, a galgóczi áll. polg. fiú- és leány iskola tanulói egy rendkívül izléses és csinos, Kossuth Lajos fényképpel ellátott jelvényt kapnak nálam egészen ingyen.

Nincs többé összeszakítható könyv.

Az összes

iskolakönyvek

külső sarkai a szabadalm. ércsarkokkal láttatnak el.

A könyv ércsarkokkal

Szold Jakabnál

Galgóczi

Ferencz József-tér és
kis-piacz sarkán.

A könyv ércsarkok nélkül

Iskolatáskák

mesés olcsó árban, majdnem

egészen ingyen

Szold Jakabnál kaphatók.

**Legfinomabb valódi
rajzeszközök**
továbbá
papir-, író- és rajz-
szerekben
mesés olcsó ár mellett.
Szold Jakabnál
kapható.

Legjobb hazai gyártmány!

kitűnő minőségű

másoló-, író- és színes tinták,

feltétlenül

el nem mosható fekete és színes tusok.

Ujdonság!

Sárkány-tusok

üveg dugaszszal és álvánnyal.

Lakkbronz.

Rajztáblák továbbá

rajztáblavédő

a rajzpapíros elhelyezésére való táskával

Szold Jakabnál kapható

Épen most jelent meg 35 különféle
új Galgóczi

látképes-levelező-lap

továbbá 30 különféle

környékbeli tájképes-levelező-lap

Szold Jakabnál Galgóczi.

1000

féle gyönyörű kivitelű

képeslap

most érkezett meg

Szold Jakabhoz.

Valódi francia és egyiptomi

szivarkahüvelyek

Szold Jakabnál Galgóczi.

Slovenská príloha ku tidenne vychádzajúcemu časopisu „Galgócz és vidéke“

Košítuje 2 fillér.

Svoj k svojemu.

Keď patrime na prírodu, keď patrime zvieratá a keď patrime bár čo na svete všetko súhlasne ba čo viacej, jako na rozkaz stvoriteľa svoje k svojemu sa táhá a svoje k svojemu je tak rečeno privázané, a jedno nadruhé je odkázané.

Veľmi zriedka videt vrch samotní stát a aj bi to bôl smutní pohľad, lež patrime retaze vrchov prepletené dolínami jak zajimavi pohľad nám poskituju.

Strom jeden samotní na pustatine čo je? — ništ, bár žije ale nemá tej čerstvosti, ale nemá tej krási, toho zdravá ktoré očekávame od stromu, lež pozrime na háj, horu, sad a zahradu, jak utešene su stromi tam, jeden nad druhí sa usiluje vipínat, jeden druhého chce previšit v krásie a čerstvosti.

Zvieratá začnú od vrabca az po orla, začnú od miši az po elefanta a začnú od ani okom patrit nemožneho chrobačka az po najvatších rohačov, začnú od najmenšej ribički az po balní ktoré tisíce centov váža všetko ve spoločnosti sebe rovněj žije.

Jedna kvetina je tiež kvetina, jedna trávička je tiež trávička ale osamelé nemaju viznamu kdežto keď jich spolu patrime či neobživuju oči naše?

Jedna barinka vodi a blata je odporná. More rieki a potoki, bez denné

močáre tiež su neni ništ inše jak barina vodi a blata a či nás nenaplnúju hrúzu keď ich patrime či neobdivujeme moc stvoriteľa v jeho dielách? —

Samotní vrch, samotní strom, samotná kvetina samotné zviera keď aj žije zdravé neni, zdravé bit nemože a viziera jako vivrženec ze spoločnosti, ktorého ludie ani pohladu hodného nedržia a keď ho aj pozru, len z polutvánim alebo z posmeškovánim ho pozieraju, ale obdivována hodného na nom ništ ne najdu.

Čo jaké dojemi protivné z buďa pohladi na to a na to u človeka? —

Čo dokazuje mocnost tichto dójemov na človeka toto patricého? — Čo dokazuje mocnost tichto dójemov? —

Společnosť alebo že svoj je pri svojem.

— — — — —

Bôh človeka stvoril a osadil ne zem spoločnosť mu dal. Jeho nekonečna mudrost uridila jemu spoločnosť tu v ktorej sa má pohibuvat, svoj k svojemu sa má tahat.

Jak ale naridil všemu hranice, tak naridil aj národom jeich jestvovanie tak sa stali státi krájiní a kralovstvá.

Nás Božia prozretedelnost viznačili tim, že nás do krajini tak rečeno ma-

dom a mliekom oplievajúceho kanánu vložili, dala nám za vlast za matku našu vrelo milúvajú krajinu uhersku, teda sme uhri lebo nás Bôh za tých stvoril. Č hovorime jaziki bár jak rozmanitimi Uhri sme, lebo máme na tele a naduši znak nevímazateľni skrz stvoriteľa udereni, lebo jeho nekonečna mudrost to tak naridila od počatku sveta. Svoj k svojmu, uher k uhrovi! Kdo ináč čini ten proti stvoriteľovi búri, kdo ináč čini neni hodni života, veď jak pred bežne čitano len to moc, tá kopa, robá dójem na človeka, len spojčenie dá život tak aj pri národoch len spojčenie dá silu.

Svoj k svojmu! Uher k uhrovi! Kto ináč čini je opovrhnutia hodni odtrženec.

Svoj k svojmu! Uher k uhrovi? len tak z mocnié národ, rozkvitne vlast.

Gazdinkam našim milim a gazdičkom našim vďačnim.

September tu, klúdime zhrnáme z vážame a prateme dn jám, komor a stodôl bi nás dlha zima ne našla ne prichistaních ale aj veru september je čas na to, všetko doziera všetko prichadza nato že bi to človek dla Božieho naridená z uzitkoval:

(V gazdovstve) je pomlatené a zbožie na chlieb nechane. z dobre uzretěj ráži a žita, ktoré nezameškajme proti tak zvanému „ušzku“ (brand) zapacuvat, možeme doprichistaních uhorov siat začat.

Poklad povedačiek uhersko národních.

Dla: Toth Béla z uherskeho.

Mátyás král v Sestave.

Medzi Sepešsku a Liptovsku stolicu leži jeden veľki vrch, ktorí az do včulku sa volá „Királyhegy“, ponevác Mátyás král tam častejšie poluval; ešte dnes videt v mestečku Sombathely na jednom dome latinski napis, ktorí navedomi dáva tade cestujúcemu, že Mátyás král tu obedoval. Jeden ráz, keď Mátyás král tadeto cez jeden háj cestoval, ani sa nenazdál, že sa už zvečerelo a on sam zostal v háji. Neskoro v noci prišol do Sestavi ktera osada od Kašši na dve mile leži. Majster u ktoreho ešte bolo videt svetlo a od ktoreho si Mátyás noclah pital, veľmi vďačne ho prijal.

Jeich statočne meno bich prosil — hovorí majster.

Já som Mátyás kováč z Budina.

Majster večeru chcel dat uvarit, ale Mátyás vidiác, že veru komorka je prázná, nedovolil majstrovej abi varila večeru.

No teda jeden žbán vina dám doniest hovorí majster a poslal služku do krčmi.

Služka sa navrátila a hovorí: dal im krémár odkazat, abi si najprv starodávni dlh zaplatili. ináč bez zálohu im nedá vina.

Chudobni človek v hanbe nechcejuc zostat, vizliekol kabát ze seba a poslal ho

do zálohu. Nato služka doniesla vina a majster taku volu dostal, že on ze služku a Mátyás kováč ale z majstrovu začali tancovat

Rano Mátyás odešol bez toho. žebi bôl zaplatil noclah, ale silne zanechal majstrovu, abi aj on ho naštilil, keď pride do Budina

Já, — hovorí král — veľmi známi človek som v Budine, nech sa len pitaju: kde biva Mátyás kováč a kapuš hnet ich zavede ku mne, lebo vie, že keď statočni človek pride do domu, aj jemu sa ujde poharek vina.

Král odešol a majster dál si upijal na zdravie Mátyás kováča.

Ženo — hovorí ráz majster, já nijako nemožem zabudnut toho Budinského kováča. Statočni človek to bôl, prichistaj mi masla a já idem do Budina; zasľubil mi že ma vďačne prime, mislím, že zadrži slovo, ale ani já len nemožem ist z práznu ruku, aspon žene zanesem trocha masla,

Ide majster aj z maslom do Budina, keď prišol do mesta, vizveduje sa kde že biva Mátyás kováč; tu hnet kapuš sám ho vede ze sebu ku Mátyášovi.

Ej však som len dobre učinil, že som sem prišol — mislel v sebe majster — mosi to len bit statočni človek ten Mátyás kováč, keď kapuš sám ide se mnu.

Prišli až ku palácu a kapuš ukaže na

Nech len tadeto kráčajú hore.

Čul už započal trnut majster, lebo nijako nevedel pochopit, že jeden kováč, tak veľkem dome može bivati, ale či chcel, lebo nie, mosel ist. Prišli nuter ku Mátyás kováčovi, ale keď ho zazrel, hnet na kolena padol, lebo videl, že to neni ten začierneni kováč, ktorí unho prenocoval.

Stan len hore hovorí král, už si obedoval? a obratil sa ku královnej a hovorí: Žena daj uvarit obed, lebo aj on ma veľmi vďačne prijal, keď som unho prenocoval.

Na to aj majster sa rozsmelil, zetirá pot ze tvári a konečne ešte aj maslo odezdá královnej v mene svojej manželki.

Dohotovil sa obed, král aj muzikantov dal doniest. po obede započali tancovat, on snád z tétényskim dievčatom a majster s královnu

Ale dva mesáce zadržal Mátyás král majstra u seba a k voli jemu moc zábavek sa vidržávalo. Pri jednej takejto zábavke divá sa král na majstra a hovorí magnatom, ktorí vtedi tež na zábavke boli: Je to len jeden silni uher, ten bi na jeho plecách udržal všetki naše kabati,

A stim shodi ze seba jeho mente (kabát) položi majstrovu na chrbát, tak učinili aj ostatni magnáti. Keď sa toto stalo, hovorí dalej král:

Vidite jak lahko ich odnese, ale ne že len ich odnese, ale aj mu sveča; nebol bi to statečni človek, kto bi mu ich vzal.

A tak všetke tie drahe mentéki ostali jeho a takto majster bohato sa navráti domov.

V oráni strnišč pilno pokračujme tim vácej preto, abi zelinki ne prišli do semena. Dine které chceme na zimné krmovisko pre lichvu mat, čul skovávajme.

Pohanki a prosá pilno žnime bi nám nevipršali.

Otavi kosme sušene zväzajme a keď luka trošku podrostla pasme lichvu na něj.

Po otave sa ukazuju svetlé kvietki na lukách ti tak z vané sirotki pilno ich kinožme lebo to je jedovatá rastlina a je škodná aj lichve či v sene či v otave.

(V zahrade) na skoro jarnú mrkvu a patrízel možeme do rádkov aj čul už siat.

Skoré kapusti dožieraju aj kele teda jich virezujúme a predávajme.

Rajčini a papriku které dozieraju trhajme. Papriku na špagát navlečme, rajčini zavarime.

Zralé ovocie obierajme a čo zdravšie a peknejšie na zimu skovajme zlejšie ale sušme. Prikonci mesaca varme lekvár slivovi:

Na presadzanie stromov je aj čul čas keď list opadne, ale jami pre štrmki už kopajme abi sa zem pre ľufuvala. Kde bola na príklad hruška posadená, tam nám vihnuľa, vac tam hrušku nesadme, lebo bi nám zas vischla. Jednaké po jednakém nedávajme. Snád sa nám inše lepšie podari.

(Ve vinohradé) hrozno skoré už je zralé hladme na predaj na rezat, ale nie tak jako kedbi sme to kradli lež poriadne prezret čo a jako možeme vac penazi utržit.

(V pivnici) viná už sa treci raz maju stahuvat.

(Domacé zveri.) Ovcám pri puščajme baranov keď chceme mat ve februari barance.

Keď lichva z paše prinde pohodme jej vždi lebo trochu jačmennej slami, lebo trochu prosnice alebo aj sena podlejšieho.

(Čeli) opatrujme, podmetajme, pucujme slabe už čul krmme abi si robotu na zimu nechali. Letaki jim zavierajme na užšie abi jich nevolani hosti ne naščivili.

Prašenie včel može sa aj cez úzki leták stat.

Vizvánie.

Všech přátelov chudodného ludu, všech opravdivich vlastencov uherskich active vizivámé bi naše novinki, které uhersko vlasteneckém smere na zeshčtenie spoločonskeho života, na rozšírenie pravého hospodarenia a na popravu stavu remeselníkov a robotníkov sa namahaju, čo v najširších kráuhoch rozširuvajú a stímto nás vnašom namaháni podporovali.

Mi bez všetkého zisku usilujeme sa vitknuti ciel dosahnúť čo sa nám ale zaiste len s podporu obecnstvá može podario.

Predplatna cena je:

na celi rok 10 korún.

„ pol roka 5 „

„ štvrt „ 2 kor. 50 fill.

Sama sloaenska príloha po 2 fillére sa predává.

Predplatki maju sa poslat na počtověj poukažke „Galgóc és Vidéke“ kiadóhivatal Galgóczon.

Správí a dopisi vdačne prijímáme a aj v novinách zdelime.

Novini naše z vdačnostu zdelá z vidieku zaslané dopisi jestli také pre všeobecnské a spoločenske zaujmi sa hodé.

Vdačne prijímeme aj ponosi žalobi spoločenskich zaujmov take aj zdelime keď z oboch strán o veci sa presvedčíme

V súdnych záležitostách na kolko to zákon povoli vdačne zachádzáme a na listi kterim su počtove markí pripojené z obratnu počtu odpovedáme.

Obvžlaštni vzor bereme na remeselnicki a robotnicki stav kterich zaujmi bránit a zastávat prvu povinnostu si kládeme.

Slovenská príloha našich novin aj osobitne je k dostanu a koštuje na štvrt roka s počtu do domu 60 fill. na pól roka 1 kor. 20 fill. na celi rok 2 kor. 40 fill. Kto má čo napredaj alebo chce nečo kúpit. tež aj oznami v našich novinách najlacnejšie zdelime.

Chiri ze sveta.

(Kossuth Lajoša) narodenia sto ročnu pamatku všade slavnostne prevedu jeho památke primerano, lebo ho cela vlast naša vrelo milovaná uherska len „Kossuth apán!“ naziva, javi tú najvážšiu uctivost, kteréj osloboditel národa z vazkov poddanstvá hodni je.

(Vistava gazdovska.) bude otvorena dna 12-ho septembra v Požonyu. Jako sme už pár rázi zdelili gazdovie kteri sa hlasili u spolku gazdovského pojdu za lavnú cenu ale možno sa jim aj čul aj potom pripojit. Je to nevihnutedelná potreba bi sa gazda furt učil bi nezostal na zadku nech nikto nezameška aj z remeselníkov a vinohradníkov si tuto vistavu pozret. Keď sa vjednej obci zebere 20—30 ludi, oznamit to notárovi alebo učitelovi, tito viprostredkujú lacné karti zeleznične a vstupné, tak možné učina bi každi kto chce poučnu toto vistavu videt.

Chiri miestné a z okolia.

(Vojanské) priedochdi vcelom okoli trvajú, chistajúc sa ku veľkim cvičenám které budu okolo Šašváru od 12-ho septembra az do 17-ho septembra vidrzavané, na které sa aj Jeho Jasnos Ferencz József I. kral uherski naš vrelo miluvani panovník z učastni, z veľkim priedodom főherczegov, herczegov a mnoho vojanskich důstojníkov.

Aj rezervistov tartalekošov povolali.

Každi verni sin vlasti miluanéj uherskéf na tom vidieku sa chista, — že može svojho panovníka tvár milostivu spatrit — k slavnosti. Oddanost ku královi a vlasti značí sláčetnost uhra,

(Honvéd) Tuček Pál z Turzovki od Csacze po práci vojanskéj išol si šati poprat na Vah Neznami jaká je voda šalbierska ve váhu z nepozornosti sa smekól do vodi a hnet pri kraji súc kusek hlbini tam sa utopil. Z vojanskú parádu pri prítomnosti tisice ludu pochovani je.

(Szent Péter) obci sa deti vodi neboja ale aj voda sa neboji jich, čo mu je znak že sa každú chvílu kto ten utopi. Aj v sobotu 30-ho augusta sa jeden chlapec pri kúpáni utopil. Komu neni radi, tomu neni pomoci. O mnoho je drahší život ludski že bi sme ho mohli len tak na lahko opustit a

preto tažko budú aj vrchnosti aj rodiče taki pred Bohom odpovedat za duše take, které skrz nedbanlivost jeich o život prišli, najma keď vedá že každi rok jednako voda váhu svoje obeti požaduje. Vrchnosti nech trestú ale nie po korune ale 50—100 korún takich rodičov kteri na dietki nemerkuju. Snad sa potom nakarhaju a keď aj Bohu žial nie pre život ludski, ale strachom pred pokutu, budu pozor dávat

(Školi) sa už všad započínaju a rdiče nech nemeškaju deti do školi posielat lebo zákon nezná špás pokuta ide.

(Papulová a paprčková nemoc) medzi rožnu lichvu a červienka medzi svinami natolko sa rozmohla po celom okresi našom, že vrchnosti prinútené boli zakročit a tie najostrejšie poriadki zaviesť, bi na kolko len možno rozšírenie tohoto nešťastia gazdov zamedzené bolo.

Jarmeki trhi su zakázané, paša stoji, lichva na maštali má bit zavretá, z obce na obec prehánat sa nesmie, predaj a kúpa prestala, čo včul? — Gazda ze zbožia málo utrži, vatšú váhu klade čul na lichvu bi sněj volačo utržil, cez leto to dajako prechuble a na jesen to istá vec z virobkom chce predat. Čul penaze mu na tom leža, a nie že bi sa množili, ale lichva na maštali sama seba ze žere. Bár nám aj pan Böh krme požehnal predca je zima dlhá a čo nemohól predat zezbitečnej lichvi na jesen gazda, to su nevolani hosti na zimu do stodoli a maštale.

Keď si gazda nevikmi svinu, brava čo bude sneho na zimu, kde brat ti penaze, na mást? — Kde udeninu vzat? — Čo ale je najvážšie nešťastie to je jasenna robota keď volárom zalahne lichva rožna. Orački sejsba vozenie krumplov kukurice, ba aj dreva na zimu kdo a odkal? — jako? — Tažke rani dopušča Boh na nás čo bude z nás. Hladme ukrotit boží hney z poriadnim a miernim životom.

Jeden zdraví, čistí, dobre urosteni a školú odbavení chlapec sa prijme za učna pekarského u

Valenta Emila

pekarského majstra

Ferencz József-tér podla apatéki.

Dochovávanie hidu, ktoré hlav-

ním dóchodkom gazdinéj má bit často obtaží to, že na jar, vlete a jaseňi hid vikape, a naše radosti a víhladi na chosensa rozplinú. Velmi lahko ochránime náš hid od kapálu, keď hidu mesačne z tak nazvaného prášku „Viktor“ kterí nie len už nezdravé zvieratá uzdravuje, ale aj zdravé od onemocnenia ochráni. Naša povinnost je našim vdačnim čitateľom jak skrz vibornost, tak skrz lacnost znameniti prášok im odporučat. Pre 20 kuskov hidu jeden prášek koštuje 50 fillérov. Jako sa to má dat hidu to je pripojené na cedulke.

K dostánú je len v apatéke u pána **Török Gyula** v Galgóczu.

Tisk. Szol Jakuba v Galgóczu.